

Posudek bakalářské práce

vedoucí práce oponent

Autor: Vendula Dědková	Číslo studenta:
Název práce: Osídlení a sídlištní struktura ptolemaiovských a římských Théb	
Rozsah: 55 stran celkem, z toho: 38 stran textu, 6 stran bibliografie, 11 stran příloh	
Posudek vypracoval: Prof. dr. Ladislav Bareš (+ vedoucí práce : Filip Coppens, Ph.D.)	

Stručné souhrnné hodnocení práce

(Téma, členění, logická návaznost myšlenek a/nebo argumentace, kritický přístup k předmětu práce)

Bakalářská práce V. Dědkové je věnována osídlení a sídlištní struktuře ptolemaiovských římských Théb. Vzhledem k tomu, že thébská aglomerace byla přinejmenším od přelomu 3. a 2. tisíciletí jedním z nejvýznamnějších (a zároveň také nejrozsáhlejších a nejlidnatějších) center života v Egyptě, bylo toto téma již v minulosti rozsáhle zpracováváno - viz např. E. Otto, *Topographie des thebanischen Gaus* (Berlin 1952), na což reagoval Ch. F. Nims rozsáhlým recenzním článkem „Places around Thebes“, *Journal of Near Eastern Studies* 14 (1955), 110–123; za zmínku v této souvislosti stojí i pozdější Nimsova práce *Thebes of the Pharaohs: Pattern for Every City* (London 1965) a případně i shrnující studie W. Helcka *Die altägyptischen Gaus* (Wiesbaden 1974). Od doby jejich vydání byla publikována řada více či méně dílčích či soubornějších studií, archeologických zpráv, atd., z nichž řada se týká přímo zmíněného období (tedy ptolemaiovské a římské doby), takže pramenná základna k tomuto tématu je v současnosti mimořádně široká a obsáhlá.

Práce je, do určité míry navzdory své zřetelné stručnosti, členěna do osmi kapitol (včetně 1. Úvodu a 8. Závěru). Kapitoly 2.–5. představují historický úvod (z hlediska Egypta), věnovaný Řekům a Alexandru Velikému (kap. 2.), ptolemaiovské (kap. 3) a římské (kap. 5) době, mezi něž je z mého pohledu možná ne zcela logicky vsunuta jako samostatná kapitola (4.) pasáž o kontaktech ptolemaiovského Egypta s Římem. S výjimkou nepatrně delší 3. kapitoly jde o velmi stručné zmínky víceméně o délce jedné strany, doplněné jen několika (6–8) odkazy ne vždy vyrovnaného charakteru (v pozn. 7 je např. zmínka o korunovaci Alexandra Velikého v Memfidě doplněna odkazem na knihu D. Arnolda *Temples of the Last Pharaohs*, která je věnována především architektuře pozdních egyptských chrámů). Ostatně ani 3. kapitola o délce necelých čtyř stran s 25 odkazy (ne vždy bibliografickými citacemi) není příliš rozsáhlá ani detailní.

Obecnějšímu metodologickému vymezení vztahu různých typů sídlišť v Egyptě je věnována kap. 6. „Vesnice versus město“. I tato pasáž je velmi stručná (dvě strany s celkem 14 odkazy, citujícími ovšem pouze pět pramenů) a její název navíc ne zcela odpovídá, protože v této kapitole je shrnuta pouze problematika řecko-římského Egypta. Z obecnějšího hlediska by jistě za využití stála nedávná publikace S. Snapea, *The Complete Cities of Egypt* (London 2014), přímo pro thébskou oblast pak např. studie W. Clarysse „Village Names in Greco-Roman Egypt and in the Fayyum“, in: S. Dhennin and C. Somaglino (eds.), *Décrire, imaginer, construire l'espace: toponymie égyptienne de l'Antiquité ou Moyenne Âge* (Le Caire 2016), 155–166, vždy s dalšími odkazy.

Vlastním tématem práce se zabývá 7. kap. „Théby“, rozdělená na menší části, týkající se geografického vymezení (7.1., str. 23–24), významu lokality ve starších obdobích (7.2., str. 24–25), postupnému úpadku v řecko-římském období (7.3., str. 25–28), a také vlastnímu osídlení a sídlištní struktuře Thébaidy v řecko-římské době. I tato pasáž, která by měla být jádrem celé práce, je pojednána velmi stručně – na východním břehu (7.4., str. 28–35) jsou uvedeny pouze tři lokality (Karnak, Luxor a velmi stručně – 6. řádků – také Medamúd), na západním břehu (7.5., str. 35–46) jsou to lokality čtyři (Medínet Habu, Dér el-Medína, Pakerkeesis a Pathyris).

Závěr (8., str. 47) podobně jako úvod (viz také str. 10) uvádí, že „Cílem práce bylo podat pokud možno ucelený přehled o vývoji jak obecně Egypta, tak hlavně konkrétně o kdysi slavné thébské oblasti, v poměrně málo populárním období dějin země.“ V předložené podobě se ale práce tomuto cíli blíží jen velmi málo a spíše připomíná neúplný polotovar, který by si zasloužil důkladné přepracování a doplnění.

Ve svém celku podle mého názoru práce nespĺňuje požadavky kladené na bakalářskou práci, a proto navrhuji ji hodnotit stupněm „neprospěla“.

I. Formální kritéria

	výborně	velmi dobře	dobře	dostatečně	nedostatečně
Vědecký aparát					
Jednotnost citací, bibliografie a poznámkového aparátu	☐	☐	☐	☒	☐
Citování použitých cizích myšlenek (dobrá vědecká praxe)	☐	☐	☐	☒	☐
Formální stavba práce					
Obsahové členění	☐	☐	☐	☒	☐
Formální členění (Obsah, nadpisy apod.)	☐	☐	☐	☒	☐
Popisky k tabulkám a obrázkům	☐	☐	☒	☐	☐
Jazyk					
Stručnost a srozumitelnost	☐	☐	☒	☐	☐
Ortografie, gramatika, diakritika	☐	☐	☐	☐	☒
Odborná terminologie	☐	☐	☐	☒	☐
Vzhled a přehlednost					
Layout, písmo	☐	☐	☐	☒	☐
Výběr a kvalita obrázků a dalších příloh (včetně tabulek a grafů)	☐	☐	☐	☒	☐

Komentář k formální stránce práce

Citace i bibliografie jsou zpracovány vcelku jednotným způsobem, byť o vhodnosti citací lze někdy pochybovat (jakkoli jde o

problematiku značně individuální a vždy do určité míry subjektivní). Problematické jsou odkazy na online prameny, kde někdy není uveden přesný odkaz (v poznámkách) ani datum nahlédnutí. Některé citace nejsou uvedeny v bibliografii, např. Falivene 2009 (str. 13, pozn. 15,16), Manning 2005 (str. 14, pozn. 23), Millet – Manson (s. 28, pozn. 98).

Obsahové i formální členění je do značné míry ovlivněno velmi stručným rozsahem práce, což ve svém celku vyvolává dojem roztržitosti. Diskutabilní je i rozvržení kapitol, zejména existence samostatné kapitoly věnované vztahům Egypta s Římem.

Po jazykové stránce je práce vcelku přijatelná, obsahuje ovšem značné množství překlepů. Působí tak dojmem, že byla psána ve velké rychlosti a s nedostatkem času na vlastní kontrolu textu.

Obrazové přílohy jsou po technické stránce limitovány kvalitou podkladů. Jejich výběr ovšem působí poněkud nahodilým dojmem, nevyrovnaným pokud jde o jednotlivé součásti textu. Ne vždy jsou také zřetelná kritéria pro jejich výběr a souvislost s jednotlivými úseky práce.

II. Obsahové hodnocení

	výborně	velmi dobře	dobře	dostatečně	nedostatečně
Struktura a členění práce					
Přehled předchozího bádání (popř. teoretické pozadí)	☐	☐	☐	☐	☒
Logická struktura textu a jeho prvázanost	☐	☐	☐	☒	☐
Preciznost argumentace	☐	☐	☐	☐	☒
Práce s literaturou					
Rešerše a výběr odborné literatury	☐	☐	☐	☐	☒
Zohlednění relevantní literatury v argumentaci	☐	☐	☐	☒	☐
Kritické zhodnocení odborné literatury	☐	☐	☐	☐	☒
Metodologie					
Formulace otázek a hypotéz	☐	☐	☐	☒	☐
Výběr pramenů	☐	☐	☐	☐	☒
Transparentnost kritérií výběru pramenů	☐	☐	☐	☐	☒
Přiznání možností a hranic práce s materiálem	☐	☐	☐	☐	☒
Výsledky					
Jasná stavba hypotéz	☐	☐	☐	☐	☒
Zdůvodnění hypotéz	☐	☐	☐	☐	☒
Začlenění do stavu bádání	☐	☐	☐	☒	☐

Komentář k obsahovému hodnocení

Přehled předchozího bádání je v podstatě shrnut jen několika větami, někdy navíc s poněkud diskutabilním obsahem. Např. ptolemaiovské a římské období egyptských dějin nebylo až donedávna natolik opomíjeno, jak je uvedeno na str. 10. N. Lewis byl nepochybně významnou osobností, pokud jde o studium tohoto období, ale označovat ho za „nejvýznamnějšího průkopníka bádání v této dějinné sféře“ (str. 10) je poněkud příliš subjektivní – jako jeho současníky lze uvést např. A. K. Bowmana (*Egypt after the pharaohs: 332 BC – AD 642. From Alexander to the Arab conquest*, London 1986), D. J. Thompson (*Memphis under the Ptolemies*, Princeton 1988), nemluvě např. o P. G. Elgoodovi (*The Ptolemies of Egypt*, Bristol 1938), J.W.B. Barnsovi (*Egyptians and Greeks*, 1973), nebo sbornících ze specializovaných symposií (*Das ptolemäische Ägypten: Akten des internationalen Symposions, 27.-29. September 1976 in Berlin*, Mainz 1978; *Studies on Ptolemaic Memphis*, 1980), resp. o množství studií věnovaných různým aspektům tohoto období egyptských dějin.

O absenci některých významných starších prací věnovaných tématu, kterým se práce zabývá, viz výše. V úvodu je sice zmíněno poděkování vedoucímu práce Dr. F. Coppensovi, ale samotný text spíše vyvolává otázku, do jaké míry byla jeho pomoc skutečně využita. Stejný problém se týká i výběru pramenů, kde je do značné míry využívána sekundární, spíše přehledová literatura (např. *A Companion to Ancient Egypt*, z něhož je citováno celkem osm příspěvků). Zřetelný je i nepoměr využití odborné literatury v různých jazycích – mezi celkem 60 citovanými odbornými pracemi je jich 50 v angličtině, po pěti ve francouzštině a češtině a ani jedna v němčině.

Výsledky práce jsou shrnuty ve velmi stručném závěru (str. 47), který ale jen ve velmi malé míře koresponduje s předchozím textem.

Hodnocení:¹

Neprospěla

23.8.2018

Datum

Podpis

¹ Škála: výborně – velmi dobře – dobře – neprospěl